

Kwaliteit niet ter discussie

Recent kwam het Netwerk Kwaliteitsopleidingen Dierverzorging tot stand. Docenten Dierverzorging van de mbo-afdelingen van aoc's kunnen dit netwerk bijvoorbeeld gebruiken voor de uitwisseling van ideeën, ervaringen en lesmateriaal. Het netwerk dient uitsluitend om de samenwerking te bevorderen en niet als controlerende instantie.

De docenten Dierverzorging op de mbo-afdelingen van aoc's krijgen het straks gemakkelijker. Dankzij deelname van hun afdeling aan een landelijk netwerk plukken ze wellicht de vruchten van samenwerking met collega's van andere aoc's. Ze dopten tot nu toe hun eigen boontjes, maar vanaf deze maand functioneert het Netwerk Kwaliteitsopleidingen Dierverzorging. Er bestaan al netwerken in de sectoren Paard, Groen, Bloem en Voeding. Daarnaast zijn er officieuze samenwerkingsverbanden waarin aoc-docenten contacten onderhouden met collega's. Met het Netwerk Kwaliteitsopleidingen Dierverzorging van de mbo-opleidingen Dierverzorging beogen de initiatiefnemers – Marga Nievelstein van het Holland

College, Ruut Roth van het Wellantcollege, Fred Kroon van het Clusisus College, Wim Beckmann van Helicon Opleidingen en Charles Dams van Edudelta in Goes – een bijdrage te leveren aan een kwaliteitsverbetering. Om dit te bereiken denken zij aan door het netwerk georganiseerde bijeenkomsten, workshops en vergaderingen om ideeën, kennis en lesmateriaal uit te wisselen. Ook noemen ze ontwikkeling van didactische methodes, lesmateriaal en examens als mogelijkheden. Gezamenlijke PR-uitingen zouden eveneens tot het programma kunnen behoren. Wel benadrukt de stuurgroep dat uiteindelijk het netwerk zelf en niet de huidige stuurgroep het programma bepaalt. Marga Nievelstein: "Als stuurgroep treden we terug. De daadwer-

kelijke invulling laten we over aan de afdelingscoördinatoren en docenten van de deelnemende aoc's."

Solisten

Nievelstein noemt meerdere redenen die het bestaan van een netwerk rechtvaardigen. Zo vindt zij het belangrijk dat docenten Dierverzorging elkaar leren kennen: "Dit verlaagt de drempel om elkaar te benaderen." Contacten met collega's van andere aoc's met een daaruit voortvloeiende samenwerking verrijken het onderwijs. Dat bij het gemiddelde aoc een relatief klein aantal docenten de verantwoordelijkheid draagt voor de invulling van de opleiding maakt die contacten nog belangrijker. Docenten bij andere

▲ Van links naar rechts Marga Nievelstein, Wim Beckmann, Fred Kroon, Ruuth Roth, Charles Dams.

onderwijsinstellingen als roc's beschikken over meer aanspreekpunten om hun ervaringen te delen of problemen voor te leggen. Tevens werken docenten Dierverzorging solistischer dan hun collega's in meer algemene vakken. Laatstgenoemden beschikken vaak over diverse internetsites met kant en klaar lesmateriaal. Bovendien bestaan er verenigingen om contacten met vakgenoten te onderhouden. Zij wijst tevens op het vergeleken met andere vakken brede karakter van Dierverzorging. Naast allerlei andere diersoorten bestrijkt dit vakgebied vogels, vissen en reptielen. "Wanneer we de uiteenlopende specialistische kennis in ons onderwijs delen, voegen we iets aan onze opleidingen toe", aldus Nievelstein. Ook stelt zij dat de uitgevers Dierverzorging negeren: "Ondanks de explosieve groei van onze afdelingen tot vijfduizend leerlingen dit jaar vormen we een voor uitgevers oninteressante markt. De uitwisseling van zelf ontwikkeld lesmateriaal zien we dan ook als meerwaarde."

Geen pottenkijkers

In het bedrijfsleven sluiten individuele ondernemers zich bij een netwerk in de vorm van een brancheorganisatie aan om de consument kwaliteit te bieden. Keurmerken bieden houvast. Individuele leden die niet aan de kwaliteitseisen voldoen verliezen het lidmaatschap. Het Netwerk Kwaliteitsopleidingen Dierverzorging noemt een kwaliteitsverbetering van de opleidin-

gen eveneens als argument. De gedachte dat sommige opleidingen ondermaats presteren wijst de stuurgroep echter resoluut van de hand. Nievelstein stelt dat alle opleidingen ongetwijfeld sterke en minder sterke eigenschappen bezitten. Er bevindt zich echter geen kaf onder het koren. Kwaliteitscontroles door vertegenwoordigers van een netwerk vindt zij daarom onnodig. Bovendien bewaken aoc's zelf hun kwaliteit. Daarnaast houden het KCE en de onderwijsinspectie een oogje in het zeil. Nievelstein: "Wanneer een netwerk ook controles gaat uitvoeren, werken we een verregaande bureaucratiesering in de hand. Wij gaan uit van de kracht van onze opleidingen, niet van eventuele zwaktes." Fred Kroon beklemtoont dat het netwerk niet als keurslijf fungeert. Het gaat er niet om dat het netwerk een uniforme aanpak voorschrijft: "Onderlinge verschillen vormen geen beletsel, bij ons netwerk geen ruzie over een stabiliseringspact." Overigens spelen regionale verschillen in dit vakgebied volgens hem nauwelijks een rol. Akkerbouwers en veehouders in Groningen en Zeeland passen door landschappelijke verschillen misschien andere werkwijzen toe. Bij Dierverzorging speelt dit nauwelijks. De behandeling van een reptiel in Noord-Holland wijkt niet af van zijn Limburgse tegenhanger. Deelname aan het netwerk is echter niet geheel vrijblijvend. Zo delen de deelnemende aoc's de kosten naar ratio en dragen daarnaast de verantwoordelijkheid voor de personele inzet en reiskosten. "Het gaat niet om grote bedragen, maar om

de administratie- en vergaderkosten", aldus Kroon.

Navolging

De stuurgroep ziet louter voordelen. Tijdens de voorbereidingen constateerden de initiatiefnemers buiten het fileprobleem geen enkel knelpunt. Toch participeren niet alle aoc's. Het is nog onbekend of AOC West-Brabant deelneemt terwijl het Groenhorst College afziet van deelname. Adjunct-directeur Onderwijs van de mbo-afdeling in Barneveld, Renze Holwerda, noemt werkdruk en twijfels over de meerwaarde voor zijn opleiding als argumenten: "Dit betekent weer een extra investering voor onze docenten terwijl er al veel druk op de ketel staat. Misschien doen we het verkeerd, maar we betwijfelen of investeringen in een netwerk voor ons voldoende rendement opleveren." De ervaringen van de voorzitter van het al jaren functionerende netwerk Voeding, Dick van der Meijden, leren daarentegen dat deelname uitsluitend voordelen biedt. Dat betekent echter niet dat alleen al het bestaan van een netwerk succes garandeert. Hij adviseert zijn collega's van Dierverzorging doestellingen te formuleren en daar het programma ook op af te stemmen: "Wanneer zich bij de organisatoren specialisten bevinden, loop je het risico dat het netwerk zich op details gaat fixeren en andere aspecten negeert. Ook de communicatie met de werkvloer vind ik belangrijk. Ik zie het als de taak van een netwerk alle docenten bij het pro- →

gramma te betrekken en de informatie niet te beperken tot een select gezelschap.”

Petra Kanters, woordvoerder van de AOC Raad, beaamt dat netwerken een extra bijdrage aan het groene onderwijs leveren. Ze vindt het waardevol wanneer docenten elkaar ontmoeten, ervaringen delen en lesstof uitwisselen. Nu neemt slechts een deel van de docenten uit groene onderwijs deel aan een netwerk. De AOC Raad toont zich enthousiast over netwerken, maar onderneemt geen initiatieven

om alle docenten uit het groene onderwijs in een netwerk onder te brengen. Dat lijkt op het gedrag van een organisatie die graag voor een dubbeltje op de eerste rang zit, maar Kanters ziet dit anders. Zij noemt pedagogische en organisatorische redenen als argument: “Wanneer wij als overkoepelend orgaan deelname van individuele docenten aan een netwerk gaan voorschrijven, komt dit niet uit de verf. Daarmee verdwijnt de dynamiek van de vernieuwing.” Zij benadrukt dat docenten die deze

behoefte voelen ook zonder de hulp van de AOC Raad collega’s van andere instellingen kunnen benaderen. Zij stelt ook dat het gebrek aan mankracht initiatieven in de weg staat: “Als kleine organisatie beschikken we over onvoldoende capaciteit om netwerken in de steigers te zetten.” Wel belooft zij ondersteuning in de vorm van vergaderruimtes in ruimtes van de AOC Raad.

Gerrit Strijbis